

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2014

MEMORANDUM

MPUMALANGA

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 15 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP**NASIEN VAN DIE LEESBEGRIP:**

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepeenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepeenaliseer.
2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/ EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.
4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING/LUG JOU MENING-vrae word net die rede/motivering/aanhaling bepunt.
5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
7. Aanvaar dialektiese variasies.
8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is, by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

VRAAG 1**TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.1	betaal	1	3
1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Om (die beeste) te ruil.✓ • Om te slag/vir kos/om te eet.✓ • (Hulle gebruik die beeste) om swaar vragte te trek.✓ 	3	1
1.3	(Goud) verkleur/roes nie.	1	1
1.4	<ul style="list-style-type: none"> • C • papier, parfuim en speserye. • C papier, parfuim en speserye. (Enige EEN)	1	3

1.5	(Die mense het dit) in hulle kos/vir medisyne gebruik.	1	1
1.6	(Van) silwer	1	1
1.7	“oor baie jare heen ontwikkel” (Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)	1	2
1.8	<ul style="list-style-type: none"> • D • euro • D euro (Enige EEN)	1	3
1.9.1	(Die) Rand/rand	1	1
1.9.2	(In) 1961	1	1
1.9.3	<ul style="list-style-type: none"> • (Suid-Afrika het toe) ’n republiek geword. • (Suid-Afrika) het in daardie jaar ’n republiek geword. • (Suid-Afrika) het in 1961 ’n republiek geword. (Enige EEN)	1	2
1.10	<ul style="list-style-type: none"> • Kaapstad, ✓ want Tafelberg/die Parlementsgebou is daar. ✓ • Johannesburg, ✓ want daar is goud/dit is die rykste provinsie. ✓ • Durban, ✓ want die toeriste gaan daarheen/dit is bekend vir mooi strande. ✓ • Pretoria, ✓ want die Uniegebou/Oudpresident Mandela se groot standbeeld is daar. ✓ (Of soortgelyk) (Een punt vir die voorstel en die tweede punt vir die motivering.)	2	4
1.11	Onwaar (verdien nie ’n punt nie) Die kandidaat kan geen punt vir die motivering verdien indien WAAR as antwoord gegee is nie. <ul style="list-style-type: none"> • “In Februarie 2013 het ons ’n nuwe stel banknote begin gebruik, maar die ou note mag ook nog gebruik word”. (Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.) (Kandidaat hoef nie die hele sin aan te haal nie.)	1	3
1.12	Randelas is afgelei van: <ul style="list-style-type: none"> • Die rand, wat Suid-Afrika se geldeenheid is. ✓ • Mandela wie se gesig op die note gedruk is. ✓ OF <ul style="list-style-type: none"> • Woordspeling met rand ✓ EN Mandela. ✓ (Of soortgelyk)	2	3

1.13	<p>JA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dit gee erkenning aan Nelson Mandela. • Dit verewig Mandela se lewe en werk. • Mandela is 'n ikoon. • Mandela word beskou as die "vader" van ons nasie. (Of soortgelyk) <p>NEE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sekere mense mag hierdie note gebruik om vir slegte dinge te betaal, bv. vir dwelms. • As mense hierdie note vir slegte dinge gebruik, sal dit Mandela se naam oneer aandoen. • Ek het nie saamgestem met alles wat hy gedoen het nie. (Of soortgelyk) 	1	4
1.14	<ul style="list-style-type: none"> • B • namaak • B namaak (Enige EEN) 	1	3
1.15	<p>Daar is 'n - watermerk,</p> <p>- spesifieke nommers</p> <p>- ('n stel) klein kolletjies op die note.</p> <p>(Enige TWEE) <i>(Kandidate kan enige TWEE dinge noem of dit in 'n sin weergee.)</i></p>	2	1
1.16	na	1	3
1.17	<ul style="list-style-type: none"> • C • kan dinge wat hulle wil hê van die huis af bestel en betaal. • C kan dinge wat hulle wil hê van die huis af bestel en betaal. <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> • D • het nie meer kontant of 'n kredietkaart nodig vir hulle inkopies nie. • D het nie meer kontant of 'n kredietkaart nodig vir hulle inkopies nie. (Enige EEN) 	1	3
SUBTOTAAL:		24	

TEKS B: VISUELE TEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.18	Volgraan	1	3
1.19	<ul style="list-style-type: none"> • Broccoli/Patats 	1	3
1.20	<ul style="list-style-type: none"> • Dit is kos met 'n hoë vetinhoud. • Hoender is baie vetterig. • Hoender bevat baie vet. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
1.21	<ul style="list-style-type: none"> • Die teken wys dat daar stoom uit die beker trek. • (Daar trek) stoom uit die beker. • Daar is merkies/strepies/n teken bo die beker. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	3
1.22	<ul style="list-style-type: none"> • Dit val in die GOED-kategorie kossoorte/dis goeie kos/gesonde kos. • Die toebroodjie met sardyne en 'n glas lemoensap gee vir my energie en verbeter my konsentrasie. • Dit help my om te konsentreer. • Dit gee vir my energie. • 'n Burger en 'n koppie koffie gee vir my minder energie. • 'n Burger en 'n koppie koffie verbeter nie my konsentrasie nie. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
1.23	<p>JA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dit is maklik om prentjies te lees. • Dit vat nie lank om prentjies te lees nie. • 'n Mens sukkel nie met die betekenis van woorde nie. • Prentjies trek dadelik die leser se aandag. • Mense wat nie kan lees nie, kan ook visuele tekste verstaan. <p>NEE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die prentjies is nie altyd duidelik nie. • 'n Mens leer dan nooit om te lees nie. • 'n Mens se woordeskat ontwikkel nie. • 'n Teks gee meer inligting as prentjies. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
SUBTOTAAL: 6			
TOTAAL AFDELING A: 30			

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	6	20%	20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	12	40%	40%
Vlak 2	Herorganisasie	12	40%	40%
Vlak 1	Letterlik			

AFDELING B: OPSOMMING

NASIEN VAN DIE OPSOMMING

Die opsomming word soos volg nagesien:

- **Punttoekenning:**
 - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
 - 3 punte vir taal
 - Puntetotaal: 10
- **Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:**
 - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
 - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
 - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe
- **Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het.**
 - 6-7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
 - 1-5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- Tel van woorde:
 - Nasieners moet die getal woorde wat gebruik is, tel.
 - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
 - Indien die kandidaat die vereiste getal woorde oorskry, lees tot by 65 woorde en ignoreer die res van die opsomming.
 - Korter opsommings wat die vereiste wenke bevat, mag nie geenaliseer word nie.

VRAAG 2: KENMERKE VAN DIE AFRIKA-OLIFANT[Verwerk uit: *Sien Suid-Afrika Visuele feite*]

	TEKS	VERWAGTE ANTWOORDE
1.	Die Afrika-olifant is die grootste landsoogdier. Dit is een van Suid-Afrika se "Groot Vyf". Baie mense besoek ons land juis om die olifante te sien.	Die Afrika-olifant is die grootste soogdier op land.
2.	'n Mens se brein weeg ongeveer 1,5 kg. Die Afrika-olifant se brein kan tussen 4,3 en 5,4 kg weeg.	Die Afrika-olifant se brein kan van 4,3 tot 5,4 kg weeg./Die Afrika-olifant se brein weeg meer as 'n mens s'n.
3.	Leeus en renosters is ook groot, sterk diere, maar hulle ore is nie baie groot nie. Dis beslis nie so groot soos die Afrika-olifant se ore wat 1,83 m lank is nie.	Die Afrika-olifant se ore is baie groot./ Die Afrika-olifant se ore is 1,83m lank.
4.	Twee van die Afrika-olifant se 26 tande groei uit as lang, buitenste tande. Baie olifante word deur stropers doodgemaak omdat hulle hierdie tande wil verkoop.	Die Afrika-olifant het 26 tande./ Die Afrika-olifant het twee lang tande (wat na buite groei.)
5.	Alle olifante se slurpe is eintlik verlengde neuse. Hierdie slurpe kan iets so klein soos 'n grondboontjie of so groot soos 'n 100 kg-stomp optel. Olifante gebruik hulle slurpe om water te drink en om bome uit te trek. Die Afrika-olifant spog met 'n slurp van tot 1,5 m lank.	Die Afrika-olifant se slurp kan tot 1,5m lank wees.
6.	Olifante het baie groot pote. Die Afrika-olifant het 'n ovaal agterpoot en 'n ronde voorpoot. 'n Mens kan nie olifante se tone duidelik sien nie.	Die Afrika-olifant se agterpoot is ovaal/ die voorpoot is rond.
7.	Net soos baie ander diere, het olifante ook 'n klossie hare aan die punt van hulle sterte. Wie sou kon raai dat die Afrika-olifant se stert tot 11 kg kan weeg?	Die Afrika-olifant se stert kan tot 11 kg weeg.
	GETAL WOORDE = 206 woorde (Disjunktief: ±200 woorde)	GETAL WOORDE: 63 woorde (50-60/65 maksimum)

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	2	20%	20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	4	40%	40%
Vlak 2	Herorganisasie	4	40%	40%
Vlak 1	Letterlik			

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**NASIEN VAN TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**

1. Spelling:

- Een-woord-antwoorde moet korrek gespel word.
- By volsin-antwoorde word verkeerde spelling gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
- Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.

2. Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.

3. Aanvaar die letter EN/OF die korrekte antwoord wat volledig uitgeskryf is by 'n meervoudigekeuse-vraag.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
3.1	<ul style="list-style-type: none"> • vinnige • maklike 	2	3
3.2	<ul style="list-style-type: none"> • Punt: Volg net twee eenvoudige stappe. • Uitroepteken: Volg net twee eenvoudige stappe! • Beletselteken: Volg net twee eenvoudige stappe ... • Dubbelpunt: Volg net twee eenvoudige stappe: (Enige EEN) 	1	2
3.3	<ul style="list-style-type: none"> • C • Koppelteken • C Koppelteken (Enige EEN) 	1	1
3.4	re – gis – treer	1	3
3.5	bel	1	2
3.6.1	jou/Jou (Enige EEN)	1	3
3.6.2	elektroniese	1	2

3.7	Dit is 'n mening, ... <ul style="list-style-type: none"> want dis die adverteerder wat so dink. almal stem nie noodwendig saam met die adverteerder nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
3.8	<ul style="list-style-type: none"> Die advertensie is gerig op ALLE mense (wat Gauteng se paaie gebruik). Die advertensie is vir almal bedoel. (Enige EEN of soortgelyk)	1	5
SUBTOTAAL: 10			

VRAAG 4: SPOTPRENT

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAKE
4.1	probleempie <i>(die spelling moet korrek wees)</i>	1	1
4.2	veertien <i>(die spelling moet korrek wees)</i>	1	2
4.3	regterskouer	1	1
4.4	<ul style="list-style-type: none"> Wie gaan volgende jaar skool toe? <i>(Vraagteken moet daar wees om die punt te verdien.)</i> 	1	3
4.5	Ek sal hard leer omdat ek wil slaag.	1	3
4.6	<ul style="list-style-type: none"> Jan se rapport is deur die skoolhoof geteken. Jan se rapport is geteken deur die skoolhoof. (Enige EEN)	1	4
4.7	<ul style="list-style-type: none"> Jan se ma se oë is groot gerek. Jan se ma swaai/waai met haar hand. Jan se ma se hand bewe. Jan se ma se mond is afgetrek. Jan se ma se kop ruk agteroor. Daar is merke/sweet rondom haar kop. Die uitdrukking op haar gesig. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
4.8	figuurlike	1	3
4.9	Ma sê vir Jan dat hy ✓ harder moet werk.✓	2	3
SUBTOTAAL: 10			

VRAAG 5**5.1: LEESTEKS**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.1.1	moeilike/harde	1	2
5.1.2	kinderjare	1	2
5.1.3	Die deur is toe . Nee man, moenie toe wees nie. Ek gaan skool toe . Toe, toe maak gou! <i>(Enige sin waar die ander betekenis van die woord duidelik is, m.a.w. nie "oop" nie.)</i>	1	4
5.1.4	km <i>(Geen punt na afkorting nie en nie hoofletter nie.)</i>	1	2
5.1.5	daarmee	1	2
5.1.6	As ons 'n eier wou bak, moes ons toestemming vra .	1	3
5.1.7	Ma het die eiers verkoop . <i>(Die het en verkoop moet korrek en ook in die korrekte posisie wees vir die punt.)</i>	1	3
5.1.8	lig	1	2
5.1.9	<ul style="list-style-type: none"> • Kruideniersware • kruideniersware <i>(Die spelling moet korrek wees.)</i>	1	3
5.1.10	koue	1	2
5.1.11	Water om in te bad, is in 'n groot kastrol gekook. <i>(Aanvaar ook "Water om in te bad")</i>	1	2
5.1.12	televisie	1	1
5.1.13	peperduur <i>(Die spelling moet korrek wees.)</i>	1	2
5.1.14	<ul style="list-style-type: none"> • Mense het nie tyd vir mekaar nie. • Mense het nie vir mekaar tyd nie. (Enige EEN) <i>(Neem nie spelling in ag nie, dubbel "nie" vir die punt.)</i>	1	3
SUBTOTAAL: 14			

5.2: PRENT

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.2.1	koerant	1	3
5.2.2	<ul style="list-style-type: none"> • B • Nandi het hard gewerk; daarom het sy matriek geslaag. • B Nandi het hard gewerk; daarom het sy matriek geslaag. (Enige EEN) 	1	3
5.2.3	Jy	1	2
5.2.4	Hoera	1	3
5.2.5	agter	1	3
5.2.6	<ul style="list-style-type: none"> • B • stereotipering. • B stereotipering. (Enige EEN) 	1	4
SUBTOTAAL:		6	
TOTAAL AFDELING C:		40	

Bloom se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 6	Sintese Evaluering	6	14%	20%
Vlak 5				
Vlak 4	Analise Toepassing	17	43%	40%
Vlak 3				
Vlak 2	Begrip Kennis	17	43%	40%
Vlak 1				

AFDELING D: LETTERKUNDE**BLADSAK – Lucas Malan****VRAAG 6****VERHAAL A: STOKVEL OP 'n PLAAS – Justice L Makete**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.1	(Die) plaasmense/plaaswerkers/gaste	1	1
6.2	<ul style="list-style-type: none"> (Op die plaas) Lekkerbek Sipho en MaDlamini se huis (Enige EEN) 	1	1
6.3	<ul style="list-style-type: none"> (Dit is onwaar, want) die zol-eters en skurke het dikwels baklei./ Hulle het te veel gedrink en begin baklei. Die jonges vloek mekaar en baklei. (Enige EEN) 	1	3
6.4	fietse	1	3
6.5	<ul style="list-style-type: none"> (Die) dogters (Thembi; Kholeka en Babsie). (Die) vrouens (MaDlamini en Sis Dudu). (Enige EEN) <i>(Nie net MaDlamini nie)</i> 	1	1
6.6	<ul style="list-style-type: none"> Daar was baie werk. Hulle moes vir baie mense kos maak. Hulle moes vir baie mense drinkgoed maak. Dit was 'n gróót affêre/stokvel. (Enige EEN of soortgelyk) <i>(Nie groot dag of spesiale dag nie)</i> 	1	1
6.7	<ul style="list-style-type: none"> Ma Dlamini het die kinders geroep om te kom help. Om tienuur het die stokvelgangers begin intrippel. Mfundisi het met 'n kort, maar kragtige gebed geopen. Die ingesamelde geld is aan Baba Ndlovu gegee. 	1 1 1 1	2 2 2 2
6.8	<ul style="list-style-type: none"> Die mense het salaris gekry. Die mense het geld gehad. Dit was 'n spesiale ontmoeting. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
6.9	<ul style="list-style-type: none"> Dit was 'n lekker partytjie. Almal het dit geniet. Hulle het lekker geëet. Hulle het lekker gedans. Hulle het lekker gedrink. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
6.10	<ul style="list-style-type: none"> C vol gelaai was. C vol gelaai was. (Enige EEN) 	1	3

6.11.1	<ul style="list-style-type: none"> E ... het minirompies gedra. E ... het minirompies gedra. (Enige EEN) 	1	3
6.11.2	<ul style="list-style-type: none"> C ... het in die strooihuisie gesit. C ... het in die strooihuisie gesit. (Enige EEN) 	1	3
6.11.3	<ul style="list-style-type: none"> A ... het moeilikheid gemaak. A ... het moeilikheid gemaak. (Enige EEN) 	1	3
6.11.4	<ul style="list-style-type: none"> B ... het kom help. B ... het kom help. (Enige EEN) 	1	3
6.12	<ul style="list-style-type: none"> C klanknabootsing. C klanknabootsing. (Enige EEN) 	1	3
6.13	<ul style="list-style-type: none"> Ek sou niks kon betaal/koop nie. Ek sou lank moes wag voor ek weer stokvelgeld kry. (Of soortgelyk) 	2	5
		[20]	

EN**VERHAAL B: TOM – Jeanne Goosen**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.14	Hy streef/vryf (liefderyk) die donkie/Tom (se kop).	1	1
6.15	<ul style="list-style-type: none"> Die broertjie het al hul geld gebruik/betaal vir die donkie en die karretjie. Die broertjie het al hul geld gemors. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	1
6.16	R100/Een honderd rand (Nie net honderd/100 nie)	1	1
6.17	<ul style="list-style-type: none"> Hy het hulle kos- en skoolgeld vir die maand gebruik. Hy het al hul geld vir die maand gemors. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	3
6.18	<ul style="list-style-type: none"> B kontras. B kontras. (Enige EEN) 	1	3

6.19	<ul style="list-style-type: none"> • C • Dink baie goed voordat jy al jou geld uitgee. • C Dink baie goed voordat jy al jou geld uitgee. (Enige EEN) 	1	3
6.20	<ul style="list-style-type: none"> • Die broertjie het die donkie gekoop. • Die verteller was baie ongelukkig. • Die broertjie het gesê hulle kon die tuin omhein. • Die broertjie het opgespring en sy hande seëvierend in die lug gegooi. 	1 1 1 1	2 2 2 2
6.21	met die verteller gepraat	1	3
6.22.1	<ul style="list-style-type: none"> • C • ... sou 'n plan met die tuin maak. • C ... sou 'n plan met die tuin maak. (Enige EEN) 	1	3
6.22.2	<ul style="list-style-type: none"> • A • ... kon los rondloop. • A ... kon los rondloop. (Enige EEN) 	1	3
6.22.3	<ul style="list-style-type: none"> • B • ... het net gekritiseer. • B ... het net gekritiseer. (Enige EEN) 	1	3
6.22.4	<ul style="list-style-type: none"> • E • ... was nie goed nie. • E ... was nie goed nie. (Enige EEN) 	1	3
6.23	<ul style="list-style-type: none"> • Die donkie kon gesond word en (dan) gebruik word. • Die broertjie kon die karretjie regmaak (en dit dan gebruik). (Enige EEN of soortgelyk) 	1	1
6.24	Die broertjie het dadelik vir die donkie lief geword toe hy sien hoe lelik die donkie was. (Of soortgelyk)	1	4
6.25	<ul style="list-style-type: none"> • Ek sou kwaad gewees het. • Ek sou met hom geraas het. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
6.26.1	<ul style="list-style-type: none"> • Ek voel jammer vir die verteller. OF • Ek voel kwaad vir die verteller. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	5

6.26.2	<ul style="list-style-type: none"> • Die verteller wou die geld reg gebruik het. • Die verteller kon nie kos koop of skoolgeld betaal nie. (Enige EEN of soortgelyk) OF • Die verteller moes die broertjie probeer verstaan het. • Die verteller moes nie so kwaad gewees het nie. (Enige EEN of soortgelyk) <p>LET WEL: Die antwoord in 6.26.1 en 6.26.2 moet by mekaar aansluit.</p>	1	5
		[20]	

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	4		20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	8		40%
Vlak 2	Herorganisasie	8		40%
Vlak 1	Letterlik			

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120